

כפרה בציונים ע"י צללאל, ואמנם אי צחמת לא ניחא לכו בכפרה, אינם מתכפרים על כרתן, והוא הציונות בכדי ע"כ שאל להם הגון לפניכם צללאל וניחא לכו זהאי ציונות כי היכי דליהוי לכו כפרה, והשיבו אם לפניך הגון לפנינו לא כ"ש וניחא לנו. [פק"ח].

**ראה** קראתי בשם צללאל, במדרש [רבה] ראה קראתי פי' שהראה לו ספרו של אדכ"ר שכבר קרא אז צללאל בשם, ודלא כדרש חז"ל פי' הרוואה שאין מעמידין פרנס אה"כ נמלכים בצבור, ונ"ל ראי' מדכתי' הכא ואמלל אותו לשון עמיד, ובפי' ויקהל כתי' ראו קרא כי' וגו' מילא אותם לשון עבר אלא הכא מיירי שהראה לו פנקסו של אדכ"ר שכי' בו שעתיד נמלכות את צללאל חכמה לב ושייך ואמלל, אלא לפי' לריך להצין מ"ע אמר לישראל ראו קרא כי' י"ל דנמלך בישראל משום שהרגו את חור ויהי שם צללאל בן חורי בן חור להם למחיר עון ולציון ואי לא ניחא לכו לישראל לאו שפיר דמי שכרי הקב"ה הם על ציון החוטאים במקום אשר תשחט העולה תשחט החטאת, אך אם הם רואים וניחא לכו בכפרה אז שפיר דמי ע"כ ראו קרא כי'. [תקפ"ט].

**ואת** צגדי השרד, נלע"ד כפי' רמזין צגדי השרידים אשר כי' קורא אצל לא כמו שחשב הוא ז"ל דהיינו צגדי כהונה דקי' קרי רש"י הא לא כי' צהם שש וגם לשון הקרא דחוק מאד את צגדי השרד ואת צגדי הקודש לאהרן הכהן ואת צגדי צניו לכהן, עכנלע"ד דלא כי' מהראוי שהלויים המשוררים ושוערים וישראלים השוחטים ומפשיטי' ישמשו צגדי חול שלהן ולפעמים יהי' צללי הסחבות ועלוי ע"ג עלאי ולא ראוי לשמש צהן למלך הכבוד, ויען לא הותר כללים אלא בדי' עבודתו על כן נעשו צגדי שרד להשרידים האלו מתכלת וארגמן ותולעת שני צלי שש, וצגדי כהונה ממש נעשו משש לצד חוץ מאבנט למיד [ציומא ו.]. כדכתי' ציחזקאל צבואם צחנר הפנימי צגדי פשהן ילצשו כנלע"ד, מיהו ציומא משמע כמ"ש רמזין ודלא כרש"י ודלא כדברי. [תקפ"ו. ד].

**אך** את שצחתי תשמרו כי אות היא ציני וציניכם לדרכיכם לדעת כי אני כי' מקדשכם, י"ל כי ידוע שקדושת משכן היא קדושה נפלאה ויהי לריך צעשייתה חכמה וציונה ודעת כמו בשמים וארץ כמשחז"ל [צרכות

שמן צמ"ס פתוחה מאמר פתוח כל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש ויש בו נון פשוטה מורה על חלק הנהגה שאין אנו צמחתי' שיהי' הכל חמת ועל זה עוב ש"ס משמין וצללאל להוות כי חכמתו ניתנה לו מאת השי"ת מבלי שיגע עלמו בו כדכתי' ואמלל אותו רוח אלקי, ע"כ קרא אותו בש"ס, ולכן מקרא מגלה שהוא סוף כל הניסוי שניתנו לכתוב מתורה שנכתב נקראת שם והי' להי' לשם [כמגילה י.], ותנוכה שהוא מתורה שצ"פ הי' ע"י שמן שצמנורה. [תקס"ה].

**ראה** קראתי בשם צללאל וגו' ואמלל אותו וגו' ואחז"ל [צרכות נ"ה.]. שאמר הקב"ה למרע"ה הגון לפניך צללאל ויל"ד מה שאלה וספק הוא זה וכן צפי' ויקהל כתי' שאמר משה לישראל ראו קרא כי' בשם צללאל הגון לפניכם צללאל, ומה ספק יש אם הגון לפניכם, גם יל"ד ואמלל אותו, אמלל הוא לשון עמיד לולי שהיו"ו קמוצה מהפכו לעבר ויותר נכון לומר מלאתיו רוח חכמה כדכתי' לקמן וכלל כל חכם לב נתתי חכמה וי"ל כבר כתבתי במקום אחר שהתלמיד והבן אינם משיגים תכליתם צהיותם צפני רצם ואציהם כשרגא צעיכרם [פי' ח"ס על צראשית עמי קלג.], ונהי' אז כשאמר לו הקב"ה למשה צהר קודם מעשה העגל עדיין הי' חור צהיים חיותו ולא נתמלא צללאל צחכמה וציונה ודעת ולא הי' ראוי לאותה גדולה וצעיני מרע"ה יפלא שיהי' זה ראש לכל חכמי לב אצל הקב"ה יודע שסוף חור למות ויתמלא צחכמה וצחכמה וצדעת וכלל מלאכה ע"כ אמר לשון ואמלל שמשמע קצת להבא שעתיד שיתמלא וע"כ אמר הגון לפניך צללאל וצחמת גם צעיני משה יפלא ולפיכך אמר אם לפניך הגון לפני לא כ"ש.

**אמנם** צפי' ויקהל באומרו לישראל הגון לפניכם צללאל, י"ל כי כל גדולתו של צללאל צהיותו בן י"ג שנה [כסנהדרין ס"ט.]: להיות יודע ללך אותי שנבראו בו שמים וארץ הי' הכל לכבוד זקנו חור שנהרג על קדושת השי"ת צעגל ע"כ ניתן לו זה שיהי' בן צנו בן י"ג שנה ראש לכל חכמי לב ע"ד נס ופלא, ואמנם היות זה ציון לישראל להזכירם חטא עגל, אלא דאחז"ל ס"פ הקורא עומד מעשה עגל נקרא ומתרגם מהו דתימא ניחוש לכבודן של ישראל קמ"ל ניחא לכו דליהוי לכו כפרה, וה"ג ניחא לישראל דליהוי לכו

## ש ע ר י ו ס

משרתי כלי הקדש, ומסיים: וע"ד המדרש ואת בגדי השרד אלמלא הם לא נשתיר משונאיהם של ישראל שריר ופליט עש"ה שהזכיר גם מש"ס יומא הנ"ל בגדים שגורדין אותן, אבל לשון "בגדי כהונה" מלשון הש"ס על הקרא את בגדי השרד לשרת בקדש לא הביא, ומסקנתו ע"ד הקבלה שהם כסוי כלי הקדש, וע"י בא"ע ל"ס א' ודו"ק.

(ד) ע"י במס' יומא דף ע"ב ע"ב ובמהרש"א שם, ובס' ליקוטי חבר בן חיים חלק ב' מביא בפי' זו רעיון זה מרבו המחבר וצ"ל, אבל לא הביא הסיום של רבינו כאן שמש"ס יומא משמע כמ"ש רמב"ן, וע"י בבעה"ת, וברב"ח כי' שהקרא פי' תצוה כ"ח ד' ועשו בגדי קדש לאהרן אחיך ולבניו קאי אבגדי שרד, ומה שקרא בגדי השרד בגדי קדש מפני שהם